

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansli

Allmänna byrån, rättsserviceenheten, Rk1a

Beslutande

Minister

Wille Valve

Föredragande

Chefsjurist

Sören Silverström

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 196

Bostads Ab Svärtan i Mariehamns ansökan om jordförvärvstillstånd gällande legorätt på tomt 7 i kvarter 18 i stadsdelen Västernäs i Mariehamn.

ÅLR 2015/6291

369 Rk1a

Landskapsregeringen *beviljar* sökandebolaget jordförvärvstillstånd gällande legorätten på tomt 7 i kvarter 18 i stadsdelen Västernäs i Mariehamn.

För tillståndet gäller följande villkor:

1. Sökandebolagets hemort ska vara i landskapet Åland.
2. Minst två tredjedelar av styrelsens medlemmar ska ha åländsk hembygdsrätt eller ha varit bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka.
3. Markområdet ska användas för det i ansökan angivna syftet.

Bakgrund

Sökandebolaget ansöker om tillstånd att förvärva och besitta legorätt på tomt 7 i kvarter 18 i stadsdelen Västernäs i Mariehamn (478-23-18-7-L1). På legoområdet finns en byggnad under uppförande vilken kommer att bestå av två bostadslägenheter. Legorättens areal är 529 m².

Enligt bolagsordningen är föremålet för bolagets verksamhet att äga och besitta lägenhetshus. Enligt bolagsordningen ska det finnas två lägenheter i bolaget och aktier berättigar till innehav och disposition av dessa. Bolaget har sin hemort i Mariehamn. Bolagets enda ordinarie medlem i styrelsen och ersättaren har åländsk hembygdsrätt.

Kommunens utlåtande

Mariehamns stad förordar anhållan i utlåtande av 18.6.2015.

Motivering

Enligt 13 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd kan juridiska personer som inte har jordförvärvsrätt med stöd av 2 kap.,

efter prövning i varje enskilt fall, beviljas jordförvärvstillstånd av landskapsregeringen.

Enligt 6 § 3 mom. landskapsförordningen om jordförvärvstillstånd ska tillstånd beviljas, om det inte finns särskilda skäl däremot, när följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Sökanden har oavbrutet sedan bildandet eller sedan minst fem år haft sin hemort i landskapet.
2. Samtliga styrelsemedlemmar har åländsk hembygdsrätt eller är fast bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka.

Med hänsyn till att sökanden uppfyller ovanstående förutsättningar och till att det inte framkommit särskilda skäl däremot ska tillstånd beviljas.

Tillämpade lagrum

13 § landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd
6 § 3 mom. landskapsförordningen (2003:70) om jordförvärvstillstånd

Nr 197

Rollic Ab:s ansökan om jordförvärvstillstånd gällande legorätt på tomt 1 i kvarter 4 i stadsdelen Norrböle i Mariehamn.

ÅLR 2015/7642

370 Rk1a

Landskapsregeringen *beviljar* sökandebolaget jordförvärvstillstånd gällande legorätt på tomt 1 i kvarter 4 i stadsdelen Norrböle i Mariehamn.

För tillståndet gäller följande villkor:

1. Sökandebolagets hemort ska vara i landskapet Åland.
2. Minst två tredjedelar av styrelsens medlemmar ska ha åländsk hembygdsrätt eller ha varit bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka.
3. Markområdet ska användas för det i ansökan angivna syftet.

Bakgrund

Sökandebolaget ansöker om tillstånd att förvärva och besitta legorätt på tomt 1 i kvarter 4 i stadsdelen Norrböle i Mariehamn (478-21-4-1). På legoområdet finns en industribyggnad. Legorättens areal är 4730 m². Legotiden är 40 år.

Enligt bolagsordningen är föremålet för bolagets verksamhet att idka handel med däck, lantbruksmaskiner samt övrig maskinutrustning samt att bedriva allehanda övrig med dessa branscher förknippad verksamhet såsom regummerings- och uthyrningsverksamhet. Bolaget har sin hemort i Mariehamn. Bolagets ordförande och ordinarie medlemmar i styrelsen har åländsk hembygdsrätt.

Kommunens utlåtande

Mariehamns stad förordar anhållan i utlåtande av 25.6.2015.

Motivering

Enligt 13 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd kan juridiska personer som inte har jordförvärvsrätt med stöd av 2 kap.,

efter prövning i varje enskilt fall, beviljas jordförvärvstillstånd av landskapsregeringen.

Enligt 6 § 3 mom. landskapsförordningen om jordförvärvstillstånd ska tillstånd beviljas, om det inte finns särskilda skäl däremot, när följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Sökanden har oavbrutet sedan bildandet eller sedan minst fem år haft sin hemort i landskapet.
2. Samtliga styrelsemedlemmar har åländsk hembygdsrätt eller är fast bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka.

Med hänsyn till att sökanden uppfyller ovanstående förutsättningar och till att det inte framkommit särskilda skäl däremot ska tillstånd beviljas.

Tillämpade lagrum

13 § landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd
6 § 3 mom. landskapsförordningen (2003:70) om jordförvärvstillstånd

Nr 198

Ansökan om tillstånd att förvärva och besitta fastigheten

Solsidan RNr 6:21 i Bjerström, Finström.

ÅLR 2015/6551

371 Rk1a

Landskapsregeringen *beviljar* sökanden jordförvärvstillstånd gällande fastigheten Solsidan RNr 6:21 i Bjerström i Finströms kommun.

Bakgrund

Sökanden ansöker om tillstånd att förvärva och besitta fastigheten Solsidan RNr 6:21 i Bjerström i Finström (60-405-6-21). Fastigheten är 2560 m². Sökanden är inte bosatt i landskapet.

Ur ansökan och bifogade handlingar framgår att fastigheten funnits i släkten sedan 1961. Den nuvarande ägaren av fastigheten har tilldelats fastigheten genom arvskifte år 2010 efter föräldrarna. Sökanden är barnbarn till den nuvarande ägaren som vill ge fastigheten i gåva till sökanden.

Kommunens utlåtande

Kommunstyrelsen i Finström har gett utlåtande den 17 juni 2015. Kommunstyrelsen har inget att anföra i ärendet.

Motivering

Sökanden är barnbarn till överlåtaren som vill ge den fastighet som är föremål för ansökan som gåva till sökanden. Ur 2 kap. landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd framgår att bröstarvingar i samband med olika förvärv av fast egendom har jordförvärvsrätt, dvs. jordförvärvstillstånd krävs inte. Ur förarbetena till landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd framgår att endast den som står närmast i rätt till arv räknas som bröstarvinge (FR 20/2001-2002). Med beaktande av detta är sökandens förvärv tillståndspliktigt.

Landskapsförordning (2003:70) om jordförvärvstillstånd innehåller bestämmelser om när landskapsregeringen ska ge tillstånd. Då ingen av de punkter som finns upptagna i 4 § 2 mom. landskapsförordningen är till-

lämpliga i detta fall ska ansökan prövas enligt 12 § landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd.

Ur landskapsregeringens beslutspraxis framgår att landskapsregeringen beviljat jordförvärvstillstånd i ett antal fall då fast egendom har överlåtits åt barnbarn (t.ex. beslut 23.12.2004, dnr K12/04/5/499, 1032 K12 och beslut 6.6.2007, dnr K12/07/5/102, 428 K12). Sökanden skulle i framtiden i egenskap av bröstarvinge kunna komma att förvärva fastigheten utan att behöva söka om jordförvärvstillstånd. Med beaktande av detta, och då landskapsregeringen inte finner några särskilda skäl däremot anser landskapsregeringen att tillstånd kan beviljas.

Tillämpade lagrum

12 § landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd

Nr 199

Ansökan om tillstånd att förvärva och besitta ett 4 000 m² stort outbrutet område från fastigheten Barån RNr 4:52 i Kungsö, Jomala.

ÅLR 2015/5942

372 Rk1a

Landskapsregeringen *avslår* ansökan.

Bakgrund

Sökanden ansöker om tillstånd att förvärva och besitta ett 4 000 m² stort outbrutet område från fastigheten Barån RNr 4:52 i Kungsö, Jomala (170-418-4-52). Områdets avstånd till vatten är ca 100 meter och det är obebyggt. Andelar i samfällda områden ska inte ingå i överlåtelsen.

Ur ansökan framgår att den nuvarande ägaren och överlåtaren är sökandens styvförälder. Enligt bifogat lagfartsbevis har denna lagfart på fastigheten sedan 2002. Enligt ansökan står sökanden inskriven i testamentet som ett av tre barn som ska ärva fastigheten. Sökandens far och styvmor vill ge sökanden området nu, som förskott på arv.

Avsikten med förvärvet är fritidsbruk. Sökanden är inte bosatt i landskapet. Sökanden äger inte fast egendom i landskapet sedan tidigare.

Kommunens utlåtande

Jomala kommun förordar ansökan i utlåtande av den 22 juni 2015. Det sker med hänvisning till 12 § landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd och 4 § 2 mom. punkt 7 i landskapsförordning (2003:70) om jordförvärvstillstånd.

Motivering

Sökanden är styvbarn till den lagfarna ägaren som vill ge det outbrutna området som ett förskott på arv. Bröstarvingar har en särskild ställning i jordförvärvslagstiftningen. Med bröstarvingar menas avkomlingar i rätt nedstigande led, d.v.s. barn, barnbarn, barnbarns barn och barnbarns barnbarn, om dessa står närmast i rätt till arv (FR 20/2001-2002). Eftersom sökanden inte faller inom ramen för denna definition ska ansökan inte prövas i förhållande till det som är stadgat om bröstarvingar.

Då lagstiftningen om jordförvärv inte innehåller några särskilda bestämmelser om styvbarns förvärv ska ansökan prövas enligt 12 § landskapslag

(2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd. Enligt 12 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd bör landskapsregeringen vid prövning av ansökan om jordförvärvstillstånd beakta bland annat sökandens anknytning till Åland och avsikt att bosätta sig här samt markområdets storlek, beskaffenhet och användningsändamål.

Ur ansökan framgår inte att sökanden skulle ha varit bosatt i landskapet eller ha för avsikt att bosätta sig i landskapet. Avsikten med förvärvet är fritidsboende. Ur landskapsregeringens beslutspraxis framgår inte att det har lagts särskild vikt vid att styvförälder överlåter fastighet.

Möjligheten att få jordförvärvstillstånd för fritidsboende har främst begränsats till de förvärv som avses i 4 § 2 mom. 1 punkten landskapsförordningen om jordförvärvstillstånd. Enligt denna punkt ska jordförvärvstillstånd beviljas om

- 1) sökanden är född i landskapet och har bott här till ungefär 12 års ålder,
- 2) markområdet och sökandens tidigare markinnehav på Åland understiger tillsammans 4 000 kvadratmeter, och
- 3) marken inte utgörs av ett attraktivt eller känsligt strandområde.

Då ansökan inte uppfyller samtliga dessa villkor och då det inte är ändamålsenligt att göra ytterligare avsteg från lagstiftningens huvudsakliga syfte enligt 1 § jordförvärvslagen för Åland att behålla jordegendomen på Åland i den åländska befolkningens händer ska ansökan avslås.

Tillämpade lagrum

12 § landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd

Nr 200

Ansökan om näringsrätt från Försäkringsaktiebolaget Alandia (0145065-2).

ÅLR 2015/7588

373 Rk1a

Landskapsregeringen *avslår* sökandebolagets ansökan om fortlöpande tillstånd att utöva näring i landskapet Åland.

Landskapsregeringen *beviljar* sökandebolagets ansökan om tillfällig näringsrätt till och med 3.7.2020.

För tillståndet gäller följande villkor:

1. Tillståndet gäller bedrivande av försäkringsrörelse.
2. Verksamheten ska bedrivas på svenska.
3. I verksamheten bör lokala resurser och lokal arbetskraft användas i mån av möjlighet.
4. Verksamheten ska vara förenlig med god sed och tillåten i lag.

Detta beslut ersätter tidigare beviljat tillstånd (13.1.2015, 22 Rk1a, ÅLR 2014/10051) för sökandebolaget att utöva näring i landskapet Åland.

Bakgrund

Sökandebolaget ansöker i första hand om permanent näringsrätt att verka inom landskapet Åland med en styrelsesammansättning där minst tre av

sju styrelsemedlemmar har hembygdsrätt eller har varit bosatta i landskapet Åland i minst fem år tillbaka.

För det fallet att permanent näringsrätt inte kan beviljas ansöker bolaget om tillfällig näringsrätt med en styrelsesammansättning där minst tre av sju styrelsemedlemmar har hembygdsrätt eller har varit bosatta i landskapet minst fem år tillbaka. Ansökan gäller för fem år räknat från den dag då Ålands landskapsregering fattar beslut.

I ansökan hänvisar sökanden till landskapsregeringens tidigare tillstånd från 13.1.2015 (ÅLR 2014/10051). Tillståndet innehåller villkor om att minst hälften av medlemmarna i sökandens styrelse ska ha åländsk hembygdsrätt eller ha varit bosatta i landskapet Åland sedan minst fem år tillbaka. Sökanden har nu behov av att välja en styrelse som inte uppfyller detta villkor. Orsaken till detta är att det finns ett ökat behov av att tillföra sökandena värdefull kompetens genom styrelsemedlemmar som är bosatta utanför landskapet.

Sökandebolagets hemort är Mariehamn och verksamhetspråket är svenska. Sökandens verksamhet är bedrivande av försäkringsrörelse.

Motivering

Enligt landskapsregeringens fast etablerade tillståndspraxis förutsätts normalt för beviljande av näringsrätt, att minst två tredjedelar av medlemmarna i ett aktiebolags styrelse har åländsk hembygdsrätt eller har varit bosatta i landskapet Åland sedan minst fem år tillbaka.

Landskapsregeringen har i enskilda fall och med hänsyn till särskilda omständigheter tillåtit mindre andel lokal representation i ett aktiebolags styrelse. Detta har skett bland annat i besluten om Birka Line Abp (15.10.2007), Rederiaktiebolaget Eckerö (17.7.2008) och Wiklöf Holding Ab (12.2.2009). Dessa fortlöpande tillstånd att utöva näring i landskapet Åland har beviljats tillstånd med villkor om att mer än hälften av medlemmarna i styrelsen representerar den åländska befolkningen. Sökandebolaget har 13.1.2015 erhållit tillstånd med motsvarande villkor.

I beslutspraxis har de av sökanden anförda motiven om behov av kompetens i styrelserna beaktats men under förutsättning att minst hälften av medlemmarna i sökandens styrelse ska ha åländsk hembygdsrätt eller ha varit bosatta i landskapet Åland sedan minst fem år tillbaka. Landskapsregeringen anser inte det vara ändamålsenligt att ytterligare göra avsteg från detta. Ansökan avslås till denna del.

Sökanden har i andra hand ansökt om tillfällig näringsrätt. Enligt landskapsregeringens principdokument från år 1999 bör tillstånd förvägras ifall den tilltänkta verksamheten kan anses stå i konflikt med det åländska nationalitetsskyddet. Landskapsregeringen anser att beviljandet av tillfällig näringsrätt inte strider mot det åländska nationalitetsskyddet. Därför bifaller landskapsregeringen ansökan med de villkor som förekommer i långvarig beslutspraxis gällande tillfälliga näringsrätter.

Tillämpade lagrum

4 § landskapslag (1996:47) om rätt att utöva näring
Principdokument 23.12.1999

Nr 201

Ansökan om näringsrätt från Försäkringsaktiebolaget Liv-
Alandia (0971621-6).

ÅLR 2015/7589

374 Rk1a

Landskapsregeringen *avslår* sökandebolagets ansökan om fortlöpande tillstånd att utöva näring i landskapet Åland.

Landskapsregeringen *beviljar* sökandebolagets ansökan om tillfällig näringsrätt till och med 3.7.2020.

För tillståndet gäller följande villkor:

1. Tillståndet gäller bedrivande av försäkringsrörelse.
2. Verksamheten ska bedrivas på svenska.
3. I verksamheten bör lokala resurser och lokal arbetskraft användas i mån av möjlighet.
4. Verksamheten ska vara förenlig med god sed och tillåten i lag.

Detta beslut ersätter tidigare beviljat tillstånd (13.1.2015, 21 Rk1a, ÅLR 2014/10051) för sökandebolaget att utöva näring i landskapet Åland.

Bakgrund

Sökandebolaget ansöker i första hand om permanent näringsrätt att verka inom landskapet Åland med en styrelsesammansättning där minst tre av sju styrelsemedlemmar har hembygdsrätt eller har varit bosatta i landskapet Åland i minst fem år tillbaka.

För det fallet att permanent näringsrätt inte kan beviljas ansöker bolaget om tillfällig näringsrätt med en styrelsesammansättning där minst tre av sju styrelsemedlemmar har hembygdsrätt eller har varit bosatta i landskapet minst fem år tillbaka. Ansökan gäller för fem år räknat från den dag då Ålands landskapsregering fattar beslut.

I ansökan hänvisar sökanden till landskapsregeringens tidigare tillstånd från 13.1.2015 (ÅLR 2014/10051). Tillståndet innehåller villkor om att minst hälften av medlemmarna i sökandens styrelse ska ha åländsk hembygdsrätt eller ha varit bosatta i landskapet Åland sedan minst fem år tillbaka. Sökanden har nu behov av att välja en styrelse som inte uppfyller detta villkor. Orsaken till detta är att det finns ett ökat behov av att tillföra sökandena värdefull kompetens genom styrelsemedlemmar som är bosatta utanför landskapet.

Sökandebolagets hemort är Mariehamn och verksamhetspråket är svenska. Sökandens verksamhet är bedrivande av försäkringsrörelse.

Motivering

Enligt landskapsregeringens fast etablerade tillståndspraxis förutsätts normalt för beviljande av näringsrätt, att minst två tredjedelar av medlemmarna i ett aktiebolags styrelse har åländsk hembygdsrätt eller har varit bosatta i landskapet Åland sedan minst fem år tillbaka.

Landskapsregeringen har i enskilda fall och med hänsyn till särskilda omständigheter tillåtit mindre andel lokal representation i ett aktiebolags styrelse. Detta har skett bland annat i besluten om Birka Line Abp

(15.10.2007), Rederiaktiebolaget Eckerö (17.7.2008) och Wiklöf Holding Ab (12.2.2009). Dessa fortlöpande tillstånd att utöva näring i landskapet Åland har beviljats tillstånd med villkor om att mer än hälften av medlemmarna i styrelsen representerar den åländska befolkningen. Sökandebolaget har 13.1.2015 erhållit tillstånd med motsvarande villkor.

I beslutspraxis har de av sökanden anförda motiven om behov av kompetens i styrelserna beaktats men under förutsättning att minst hälften av medlemmarna i sökandens styrelse ska ha åländsk hembygdsrätt eller ha varit bosatta i landskapet Åland sedan minst fem år tillbaka. Landskapsregeringen anser inte det vara ändamålsenligt att ytterligare göra avsteg från detta. Ansökan avslås till denna del.

Sökanden har i andra hand ansökt om tillfällig näringsrätt. Enligt landskapsregeringens principdokument från år 1999 bör tillstånd förvägras ifall den tilltänkta verksamheten kan anses stå i konflikt med det åländska nationalitetsskyddet. Landskapsregeringen anser att beviljandet av tillfällig näringsrätt inte strider mot det åländska nationalitetsskyddet. Därför bifaller landskapsregeringen ansökan med de villkor som förekommer i långvarig beslutspraxis gällande tillfälliga näringsrätter.

Tillämpade lagrum

4 § landskapslag (1996:47) om rätt att utöva näring
Principdokument 23.12.1999
